

Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-07-20

Ärende
TN 2016-0216

Handläggare
Jens Plambeck
08-686 1651
jens.plambeck@sll.se

Trafiknämnden
2016-08-23, punkt 20

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Yttrande över motion 2015:38 från Rickard Wall (-) angående möjligheterna för landstinget att agera för Värtabanan genom utsedd förhandlingsman

Ärendebeskrivning

Rickard Wall har inkommit till landstingsfullmäktige med en motion om att ge landstinget i uppdrag att utse en förhandlingsperson för att säkerställa möjligheterna till persontrafik på Värtabanan.

Beslutsunderlag

- Förvaltningschefens tjänsteutlåtande, den 20 juli 2016
- Motion från Rickard Wall (-), 2015:38, angående möjligheten för SLL att agera för Värtabanan genom utsedd förhandlingsman (LS 2015-1501), den 15 december 2015

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till landstingsstyrelsens förvaltning

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-06-28

Ärende
TN 2016-0216

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Förslag och motivering

I motionen framhålls Värtabanans strategiska värde som en möjlig kollektivtrafikkorridor för tvärförbindelser strax norr om innerstaden. Därutöver har banan ett värde som internationell godstrafikkorridor. Om persontrafik ska fungera krävs dubbelspår på hela Värtabanan. I första hand behöver en detaljplan för ett parkeringsgarage i Hagastaden förändras för att möjliggöra dubbelspår. Motionären föreslår att förhandlingsperson tillsätts som förväntas kunna förhandla fram en förändring av den berörda detaljplanen.

Verksamheten och utvecklingsbarheten i spårtrafikinfrastuktur såsom Värtabanan prövas i ett antal detaljplaner mot andra intressen. De andra intressena kan exempelvis vara bostadsbyggande. I de detaljplaneprocesserna är det främst infrastrukturägaren som företräder intresset att kunna utveckla och bedriva trafik på den berörda spårinfrastrukturen. För Värtabanan är det Trafikverket som är infrastrukturägare. Till sin hjälp kan infrastrukturägaren ta fram olika former av preciserande dokument som beskriver vilka rättigheter, funktioner och utrymmen som behöver bevakas i förekommande detaljplaneprocesser. Som möjlig användare av infrastrukturen brukar trafikförvaltningen bevakna de trafikala intressena i de detaljplaneprocesser som trafikförvaltningen deltar i.

När detaljplanen för Hagastaden togs fram prioriterades parkeringsgaraget före dubbelspårighet på Värtabanan. När detaljplanen för Albano togs fram prioriterades möjligheterna att anlägga dubbelspår och en station för persontrafik. Effekten blir att trafikintresset prövas styckevis och i en rad detaljplaner. Det förfarandet är en utmaning för långsiktig trafik- och infrastrukturplanering. Detta då effekten av en stråkplanering riskerar att utebli om någon delsträcka inte uppfyller stråkplaneringens krav på utrymme, funktion och rättigheter.

Strategisk utveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-06-28

Ärende
TN 2016-0216

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

När planeringsaktörerna upplever att de ordinarie planeringsprocesserna inte levererar önskvärt resultat händer det att externa förhandlingspersoner kopplas in för att lösa en specifik frågeställning. Dessa initiativ tas vanligen på politisk nivå. För Värtabanan känner trafikförvaltningen inte till att det skulle föreligga ett intresse att uppdra åt en förhandlingsperson att förändra detaljplanen för Värtabanan i Hagastaden. Sammanfattningsvis konstateras att planering i Stockholmsregionen bedrivs splittrat mellan olika aktörer med svag inbördes samordning och helhetssyn. Det leder till att den här sortens planeringssituationer uppstår. Finns det för ett särskilt planeringsfall intresse av att komma ur en sådan planeringssituation kan en förhandlingsperson vara en möjlighet om det politiska intresset finns.

Björn Holmberg
Tf. förvaltningschef

Jens Plambeck
Chef Strategisk utveckling

2015:38

Motion av Rickard Wall (-) om möjligheten för SLL att agera för Värtabanan genom en utsedd förhandlingsman.

Rickard Wall (-) stöder Stockholms läns landstings ansträngningar att åstadkomma ett transportsystem som tillförsäkrar invånarna en god kollektivtrafikförsörjning. Investeringspalletten kan tyckas vara full. Dock förtjänar Värtabanan att uppmärksammas.

I nuvarande situation är det inte aktuellt för Landstinget att engagera sig i ett nytt spårprojekt, men om, säg, 10 år kan läget vara ett helt annat. Värtabanans sträckning har den unika fördelen att den löper rakt mellan och genom flera framväxande klusterbildningar med bostäder och verksamhet: Norra Djurgårdsstaden, studentbostadsområdet i Storängsbotten, Albano-området och Hagastaden. Ska de områdena kollektivtrafikförsörjas med till exempel buss blir linjedragningen ineffektivt krokig.

Värtabanan löper för närvarande med två spår ut på stambanan på vilka enbart gods fraktas. I dag förekommer ingen persontrafik på Värtabanan. Skulle detta önskas i framtiden är två spår i praktiken ett måste. I ett liggande förslag till detaljplan för Hagastaden tänker man sig dessvärre ge Värtabanan utrymme för endast ett spår ut på stambanan. Två spår kräver att en yttre vägg på ett P-hus flyttas några meter norrut. Här är det alltså ont om tid innan fönstret för eventuell framtida persontrafik på Värtabanan stängs. Vad gäller markexploatering och liknande utmed järnvägens sträckning i övrigt tycks tidsramarna för planeringen inte vara snävare än för andra jämförbara projekt.

Det ligger ett större värde för Stockholm i att möjligheten till persontrafik på Värtan i framtiden behålls jämfört med att ett P-hus ges några extra kvadratmeter yta. Insatsen är liten för att försöka utverka denna mindre förändring i detaljplanen. Från landstingets sida har man tidigare försäkrat att man kommer att göra sitt för att hålla möjligheten till framtida persontrafik på Värtabanan öppen. Saker och ting kan emellertid hamna mellan två stolar. I en sådan situation kan det finnas fördelar med att SLL utser en förhandlingsperson som ges landstingets uppdrag att verka för i första hand en förändring i Hagastadens detaljplan som tillåter en tvåspårslösning.

Det är värt att påminna om att Värtabanan ingår som en del av *Trans-European Transport Network* (TEN-T), och är klassad som riksintresse. Inte minst beredskapsskäl tydliggör betydelsen av att ha tillgång till en järnväg som knyter ihop Stockholms hamn med stambanan.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

att utse en förhandlingsperson som ges landstingets uppdrag att verka för i första hand en förändring i Hagastadens detaljplan som tillåter en tvåspårslösning för Värtabanan.

Stockholm den 10 december 2015

Rickard Wall (-)